

2020-04-15

Diarienummer

SO 2020/0066

Filippa Mellbourn

046-3593711

Filippa.mellbourn@lund.se

Socialnämnden

Remissvar förslag till EVP 2021-2023

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnar förslag till ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) 2021-2023 med budget för 2021 samt förslag till fokusområden och mål för samma period.

Kommunstyrelsen beslutar om förslag till EVP 2021-2023 den 19 maj och kommunfullmäktige fattar beslut om EVP 2021-2023 den 16-17 juni.

Under april månad kan samtliga nämnder och styrelser inom Lunds kommun yttra sig över förslaget. Remissvaren ska utgå från två frågeställningar.

Under rådande omständigheter med Covid-19 finns det en stor osäkerhet kring hur effekterna kommer att påverka både kostnader och intäkter för 2021 och framåt. Effekter som ligger utanför detta budgetförslag. När de samlade effekterna blir kända kan det uppstå behov av att revidera budgeten till hösten, om så sker ligger den av kommunfullmäktige fastslagna budgeten i juni som grund för en sådan revidering.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse den 15 april 2020 (denna skrivelse)

Barnets bästa

Ärendet riktar sig inte direkt till barn, men genom att tydliggöra socialnämndens verksamhet och budget ökar förutsättningarna för att barns rätt till insatser tillgodoses. Barn och unga är ett prioriterat område för socialnämnden.

Ärendet

Bakgrund - nuläge

Socialnämnden har tidigare beskrivit utmaningarna för verksamheten gällande att allt fler medborgare efterfrågar förvaltningens tjänster genom att söka stöd (ansökan) eller blir

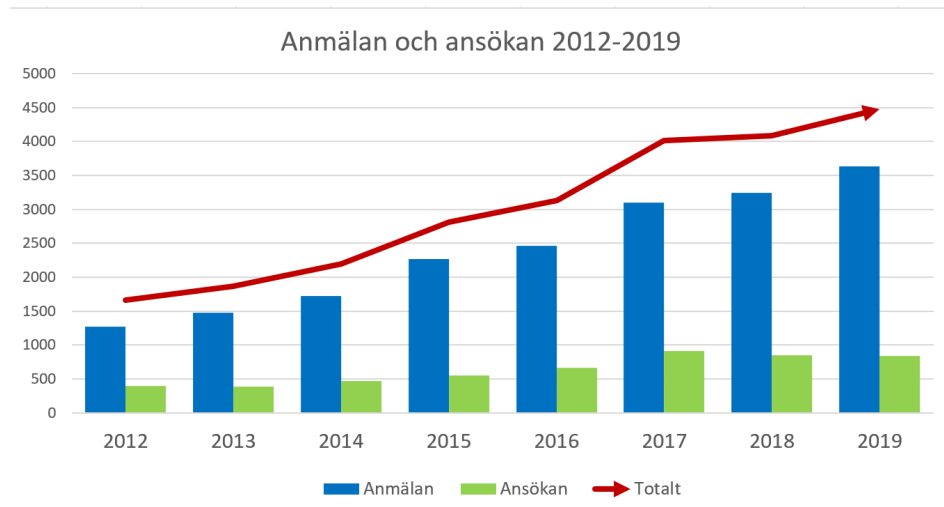
2020-04-15

Diarienummer

SO 2020/0066

aktualiserade på annat sätt (anmälan). I diagrammet nedan visas en ökning med hela 104 % de senaste fem åren. Inflödet har ökat i alla delar av förvaltningen även om inflödet varit som störst inom barn- och ungdomsvården. Under hösten 2019 ökade i hög grad även beviljade ansökningar inom försörjningsstödet vilket framgår i en tabell i tjänsteskrivelsen. (tabell Lunds kommun 2002-2019)

(Tabell: Anmälan och ansökan 2012-2019)

Konsekvenserna av det kraftigt ökade inflödet är många för hela förvaltningen: Varje socialsekreterare har fått göra fler utredningar, vilket också innebär fler beslut om individuella insatser som hanteras inom öppenvården. Inom de delar av förvaltningen som ger stödinsatser har behandlarna fått ett ökande antal familjer eller brukare att stödja och tillgängligheten till flera av dessa insatser har försämrats. Försämrade tillgänglighet till öppenvård kan få konsekvenser att fler vårdinsatser måste köpas från externa leverantörer (omnämns som extern vård och öppna insatser).

Ökande behov från befolkningen som i nuvarande budgetmodell inte justeras efter befolkningstillväxt eller volymökningar tillsammans med otillräckliga statsmedel är ett stort problem för finansieringen av socialnämndens uppdrag.

2020-04-15

Diarienummer

SO 2020/0066

Frågeställningar att besvara

I instruktionerna till remissvaret från kommunkontoret ska två frågeställningar besvaras.

1. Är förutsättningarna i budgetförslaget är korrekta?

Är uppgifterna om volymer, samt storleken på årliga effektiviseringar och ramökningar riktiga? Har nämndens situation påverkats av ny lagstiftning vilka ger direkta effekter på 2021?

Ramökningar

Socialnämndens budget för 2020 innehåller effektiviseringar på 23 mnkr, inklusive tomställda interna lokaler. Kompensation för tomställda lokaler saknas i förslaget för åren 2021-2022 med 2,4 mnkr respektive 1,8 mnkr.

Nya lagar och förordningar

Utredningen Framtidens socialtjänst som syftar till att förtydliga socialtjänstlagen pågår. Utredningen ska slutredovisas den 1 juni 2020. Resultatet av utredningen kan ha stora konsekvenser för ekonomi under senare delar av perioden utifrån att lagförändringar i socialtjänstlagen kan förändra nämndens ansvar. Ambitionen med utredningen är att skapa en ramlag som kan möjliggöra högre grad av flexibilitet än nuvarande detaljreglering. En utveckling mot ramlag skulle stärka kommunens makt över genomförandet utifrån den lokala kontexten. De senaste signalerna från ansvariga i utredningen tyder dock på att denna ambition inte kommer att till fullo uppfyllas.

En fortsatt osäkerhet som finns inom socialnämndens område är ansvaret för arbetsmarknadsområdet utifrån de förändringar som startades genom förändringen av arbetsförmedlingen. Utvecklingen har bromsats nationellt, vilket gör att eventuella förändringar först bör ske efter år 2021.

2. Vad får budgetförslaget för konsekvenser för nämnden?

Bedömer nämnden att den föreslagna ramen för 2021 är tillräcklig för att leva upp till nämndens ansvar och uppdrag i enlighet med budgetförslaget?

Om nämnden gör bedömningen att ramen inte är tillräcklig enligt ovan ska nämnden lämna förslag till omprioritering alternativt annan finansiering utan att negativt påverka Lunds kommuns beslutade finansiella resultatmål där resultat ska uppgå till 2 % av

2020-04-15

Diarienummer

SO 2020/0066

skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (cirka 142 miljoner kronor).

Externa placeringar och öppna insatser

Socialnämndens ansvar exklusive försörjningsstöd nås till 99 % med given ram och aktuell prognos. Skillnaden är 4 mnkr som avser kostnader för unga personer som blev anvisade till Lund som ensamkommande barn och som är placerade i nämndens HVB (hem för vård eller boende) alternativt stödboende eller hos externa vårdgivare. Statsbidragen för denna verksamhet sjunker kontinuerligt beroende på bland annat ålder. Inför 2020 gjordes ett stort arbete med kostnadsminskningar och omprioriteringar inom hela nämndens verksamhet med 23 mnkr. Det genomfördes med minskning av personal, lokalöversyn och uppsägning av lokaler, översyn av alla tre verksamhetsområden samt verksamhetsutveckling genom införande av nya metoder och arbetsätt.

Socialnämnden kommer att fortsätta vidta åtgärder med fokus på de insatser som kommunen är skyldig att bevilja. Inriktningen är att erbjuda god kvalitet till låga kostnader. Det ökande inflödet och otillräckliga statsbidrag innebär en stor utmaning för nämnden.

Försörjningsstöd

Nämndens ansvar gällande försörjningsstöd nås med 72 %, med given ram och aktuell prognos. Det motsvarar 40 mnkr, men det kan konstateras att prognososäkerheten är stor utifrån rådande omständigheter. Historiskt är erfarenheten att mindre konjunkturförändringar påverkar försörjningsstöd i låg grad medan djupa ekonomiska kriser ger stor påverkan (se Tabell: Riket 1990-2018). Ovan bedömning utgår från den ökning som skett det senaste året.

Socialnämnden har inlett arbete med att göra en strategisk plan för att möta det ökade behovet genom aktiv handling och bred samverkan i kommunen, inventeringar av målgrupper och behov, fokus på aktivitet i målgrupperna, digital utveckling, omvärldsspaning samt projekt via FINSAM och ESF. Så snart nya nationella satsningar aviseras är planen att synka dessa med nämndens målgrupper för att motverka det ökade behovet av försörjningsstöd. Samhällsutvecklingen är i dagsläget mycket svår att förutse och det går inte att prognostisera i hur stor omfattning nämnden kan påverka behovet och kostnaderna.

En viktig aspekt är även behoven som redovisas i bostads- och lokalförsörjningsplanen gällande stödlägenheter till socialt och ekonomiskt utsatta grupper. Tillgången till sådana bostäder minskar

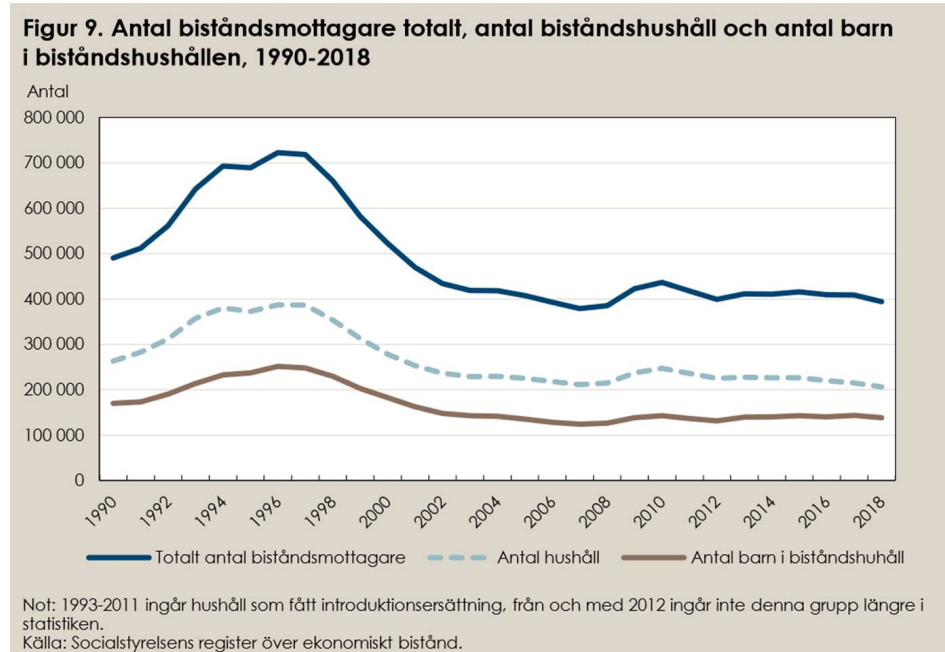
2020-04-15

Diarienummer

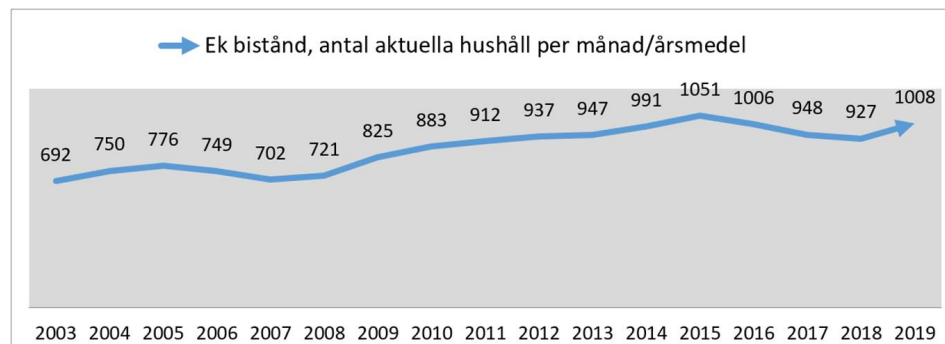
SO 2020/0066

kostnader för såväl försörjningsstöd som externa placeringar och öppenvård.

Tabell: Riket 1990-2018

Tabell: Lunds kommun 2002-2019

2020-04-15

Diarienummer

SO 2020/0066

Sammanfattning av socialnämndens ekonomiska utmaningar i mnkr

Placeringar och öppna insatser (efter avdrag för ramökning på 9 mnkr)	4,0
Tomställda lokaler	2,4
Socialnämnden exklusive försörjningsstöd	6,4
Försörjningsstöd	40,0

Fokusområden med följande uppdrag utifrån budgetskrivelsen

Flertalet av beskrivna uppdrag eller utvecklingsområden, som kan härledas till socialnämnden, bör kunna genomföras inom ramen för ordinarie verksamhetsutveckling. Nedan beskrivs områden som berörs där ambitionsnivåerna har betydelse för om uppdraget skulle kunna behöva finansieras utöver ram.

Alla lundabor ska ges förutsättningar för att bli självförsörjande

Den beskrivning som finns i budgetskrivelsen behöver tydliggöras för att kunna bedöma konsekvenserna för socialnämnden. Lunds kommun har sedan tidigare utgått från att staten i princip har hela ansvaret för arbetsmarknadsuppdraget och anpassat sina insatser och resurser utifrån det. Om det finns en ambition att öka Lunds kommuns egna arbetsmarknadsinsatser saknas tillräckliga resurser. Uppdraget för nämnden i det nya reglementet vad gäller arbetsmarknadsfrågor är inte beslutat än. Socialnämndens ser en stor fördel att ha ett samordnande uppdrag i dessa frågor utifrån kopplingen till försörjningsstödet. Socialnämnden har väckt behovet av en resurs från 2022 för att vässa samordningen av arbetsmarknadsfrågor i kommunen. Arbetet påbörjas redan nu genom ansökan om medel för 2020-2021 hos FINSAM.

Gällande ökade kontrollfunktioner såsom aktivitetskrav avgör omfattningen av kontrollerna om det är möjligt. Uppdraget behöver således specificeras innan konsekvenser kan bedömas.

Åtgärder inom hedersområdet

I budgetskrivelsen framgår att nya insatser kan behöva genomföras som en konsekvens av slutsatser från pågående hederskartläggning. Föreslås insatser som socialnämnden ska ansvara för i högre grad än

2020-04-15

Diarienummer

SO 2020/0066

idag som innebär en utveckling utöver ordinarie verksamhetsutveckling kan detta uppdrag behöva finansieras.

Samverkan och tidiga insatser mot droganvändandet

För att genomföra uppdraget kring ANDT-insatser behöver socialnämnden och kultur- och fritidsnämnden samarbeta kring utförande. Inom kommunen har en struktur tagits fram genom Plan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak i Lunds kommun år 2019-2021. Samarbetet mellan bör utgå från att uppfylla aktiviteter och insatser inom nämnd plan. Uppdraget ges särskild finansiering i budgetförslaget.

Förvaltningens förslag till beslut***Socialnämnden föreslår besluta***

att anta förslag på remissvar till ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) 2021-2023 med budget för 2021 samt förslag till fokusområden och mål

Annika Pettersson
socialdirektör

Filippa Mellbourn
ekonomichef

Beslut expedieras till:
Kommunkontoret
Akten